

Stone maakte geen verrassende versie van Woody Allens origineel, maar het **spelplezier werkt aanstekelijk** op het publiek.

Halina Reijn is een geweldige Judy, in haar groene tuniek, en Ramsey Nasr sterk als innemende egoïst.

De vaart zit er meteen in: de acteurs komen op en beginnen met meubels te sjouwen, lampen aan te sluiten, planten te verplaatsen, ondertussen druk discussiërend over het schrijversvak. Judy (Halina Reijn) en Gabe (Ramsey Nasr) bouwen hun wereldje. Kort daarop zullen hun goede vrienden binnenvallen: Jack (Aus Greidanus jr.) en Sally (Marieke Heebink). Het is een vertrouwd tafereel, straks gaan ze uit eten, maar eerst een glas witte wijn. Zo is het al jaren, gezellig, veilig. Toch?

Hoe herkenbaar – is het al niet uit eigen ervaring, dan toch uit de film, om meer specifiek te zijn: *Husbands and Wives* van Woody Allen. Een universeel verhaal over relaties, eenzaamheid, ouder worden, sleur en met verlangen en de angst voor dat alles, in die typisch kleine, Allen-achtige setting. Uit 1992 stamt-ie. En nu is er de theaterversie bij Toneelgroep Amsterdam, in regie van de Australische Simon Stone, die komend seizoen als huisregisseur bij TA begint.

Twee stellen, vier levens, waarop wordt ingezoomd en hoe die op hun kop komen te staan wanneer het ene stel tijdens zo'n knus samenzijn hun scheiding aankondigt. Werelden kantelen, opvattingen verschuiven.

Op toneel staat bij aanvang een

berg meubels, die steeds herschikt zullen moeten worden (een mooie vondst van scenograaf Bob Cousins). Dat zorgt voor een zekere nerveuze beweeglijkheid, die ook de film kenmerkt.

Op de speelvloer is plaats voor publiek ingeruimd; de acteurs zijn aldus omringd door toeschouwers. Soms gaan ze er zelfs tussen zitten. Of er ontstaan langere terzijdes waarbij het publiek wordt aangesproken. In die scènes vertellen de personages bijvoorbeeld wat er daadwerkelijk in hen omging, terwijl ze tegen hun gesprekspartners net daarvoor nog iets anders beweerden. Zo ensceeneert Stone die momenten uit de film waarin de personages op 'documentaire' wijze naar hun innerlijk leven wordt gevraagd of waarin ze reflecteren op de ander.

Op die manier volgt hij het scenario van Woody Allen vrij trouw, waar Stones voorstellingen die eerder in Nederland stonden, behoorlijk ingrijpende bewerkingen van het (klas-sieke) origineel waren. Zo kwam *Medea* vorig seizoen bij TA tot stand met imput van de acteurs en veel improvisatie. *Husbands and wives* is in die zin zeker minder verrassend, maar door het fijne spel van de acteurs en het aansprekende verhaal is het toch een voorstelling die je gaandeweg omarmt.

De documentaire intermezzo's, compleet met aanlopend zaallicht, zijn wel even wennen, vermoedelijk ook voor de acteurs. Na een wat stroef

begin gaat het evenwel beter en reso-neert door het stuk als geheel een toon van lichte (zelf)spot. Halina Reijn is een geweldige Judy, met haar groene tuniek en heftige halskettingen. Ze mag dan passief-agressief zijn, Reijn weet haar personage toch een zacht en zelfs ietwat tragisch karakter mee te geven. Ramsey Nasr is sterk als egocentrische maar innemende Gabe, met een zwak voor zijn 20-jarige studente (Hélène Devos, die meerdere rollen voor haar rekening neemt, net als acteur Robert de Hoog). Marieke Heebink en Aus Greidanus jr. speelden al eerder bij Stone in *Medea* en zijn opnieuw heerlijk op dreef als het stel dat uiteindelijk toch niet uit elkaar gaat. Het spelplezier is vaak evident bij eenieder, wat aanstekelijk werkt op het publiek. De scherpe, misschien zelfs wanhopige momenten krijgen zo, op een paar uitzonderingen na, minder focus en dat voelt soms wel als een gemis.

Karin Veraart

⊕ STONE MAAKTE NAAM MET IBSEN

Simon Stone, de nieuwe huisregisseur van Toneelgroep Amsterdam, timmert al langer aan de weg.

Simon Stone (31) is geboren in het Zwitserse Basel. Zijn ouders zijn Australische academici. Hij groeit op in Melbourne en daarna Cambridge – om weer terug te keren naar Australië, als zijn vader onverwacht overlijdt. Simon is dan 12 jaar. Naar verluidt zoekt hij troost bij films en bij Shakespeare en krijgt hij later rollen in een paar indie-films. Op gegeven moment richt hij zijn theatergezelschap The Hayloft Project op, naar eigen zeggen als een soort werkplaats om als gedroomd filmregisseur-inwording met acteurs te repeteren in een omgeving waar je je zeker en veilig voelt. En dan slaat de liefde voor het theater toe. In 2011 maakt hij bij Sydney's Belvoir theatre zijn bewerking van Ibsens *De Wilde Eend*. Daarmee

zal hij zijn naam vestigen in Europa, die in 2013 in het Holland Festival staat. In 2014 is hij opnieuw te gast met zijn *Thyestes*, het jaar daarop debuteert hij bij TA met *Medea*. In zijn werk zijn vaak verwijzingen te vinden naar de popcultuur en hij wordt wel vergeleken met Quentin Tarantino of Michael Haneke. Ooit is hem verweten te veel HBO (naar de Amerikaanse zender met de successeries) het theater te willen binnenbrengen, maar intussen is hij een van de populairsten in het veld. Recentelijk ensceeneerde hij ook originele repertoirestukken, zoals *Angels in America* en *John Gabriel Borkman*. Daarnaast regisseert Stone *The Daughter*, zijn speelfilmdebuut gebaseerd op zijn eigen toneelstuk *DeWilde Eend*, dat in wereldpremière ging op het filmfestival van Venetië. Komend seizoen treedt hij aan als huisregisseur bij TA.

HF Husbands and wives

Theater

★★★★★

door Toneelgroep Amsterdam/co-productie Holland Festival. Gebaseerd op het screenplay van Woody Allen. Regie: Simon Stone. Stadsschouwburg Amsterdam, 19/6. Hier t/m 26/6. Komend seizoen op repertoire.

Husbands and wives, met op de voorgrond Halina Reijn.

Foto Jan Versweyveld